

Topclass Notarieel Recht

Interactieve kruisbestuiving tussen opleidingen

Enzerink:
‘Gestimuleerd worden outside the box te denken’

Wat gebeurt er als je twintig enorm gemotiveerde studenten notarieel recht met een enthousiaste docent in één ruimte zet? Dan krijg je een les met eyeopeners, discussie en goede oplossingen. Althans dat is de bedoeling van de universiteiten van Groningen en Nijmegen. *Notariaat Magazine* nam een kijkje bij de Topclass Notarieel Recht.

TEKST Jessica Hendriks | FOTO'S Truus van Gog

De Topclass is een interactieve kruisbestuiving tussen onze opleidingen en echt bedoeld voor mensen die het graag willen. Motivatie is erg belangrijk, daar zijn ze ook op geselecteerd. We willen namelijk geen doorsnee studenten', aldus Wilbert Kolkman. Freek Schols vult aan: 'De Topclass moet een uitdaging zijn voor studenten die gemakkelijk door de opleiding lopen. Het samenspel van studenten uit verschillende steden, topdocenten en niet alledaagse kost, leidt tot verdieping.' Kolkman (hoogleraar notarieel recht in Groningen) en Schols (hoogleraar notarieel recht in Nijmegen) vinden er beiden geen doekjes om. In september startten zij namens het Notarieel Instituut Groningen van de Rijksuniversiteit Groningen en het Centrum voor Notarieel Recht van de Radboud Universiteit Nijmegen een nieuw initiatief: de Topclass Notarieel Recht. De ene week vindt de bijeenkomst plaats in Groningen, de andere in Nijmegen. En dat zeven keer. Geen wonder dat alleen de zeer gemotiveerde studenten tot deze Topclass zijn toegelaten.

INTERACTIEF MET HOOFDLETTER I

Op vrijdag 3 november stond de derde bijeenkomst van de Topclass op het programma. De twintig studenten kregen die middag les van professor Willem Zwolve (Universiteit Leiden en de Rijksuniversiteit Groningen) en dat in een van de nieuwere zalen van het Spinozagebouw in Nijmegen. Geen rijen bankjes, maar een opstelling in een u-vorm, zodat de leerlingen elkaar kunnen zien. De perfecte indeling voor een interactieve les met veel discussie. En dat is precies wat Kolkman en Schols willen: 'Het is de bedoeling dat de lessen interactief worden. De topstudenten krijgen van tevoren vragen of lesstof waar ze vast over na moeten denken. Tijdens de bijeenkomst wordt hierover met elkaar in discussie gegaan. Interactief met de hoofdletter I dus.' De mate van interactiviteit ligt wel aan de docent en de stof die hij behandelt. Professor Zwolve legt de studenten uit hoe estate planning in Angelsaksische landen in zijn werk gaat. En dit blijkt wezenlijk te verschillen met de Nederlandse werkwijze. Of zoals Zwolve het noemt: 'Engelsen denken vanuit bezit, niet vanuit eigendom.' De materie is nieuw voor de studenten. Het eerste uur wordt er dan ook louter alleen geluisterd

en weinig opgeschreven. Dit laatste omdat dat door de professor werd opgedragen: 'Mag ik u verzoeken de pennen neer te leggen? Er is geen tentamen dus u hoeft niets op te schrijven. Als u vragen hebt, stel die dan meteen.'

DWARSVERBANDEN

De docenten van de Topclass pakken de bijeenkomst anders aan dan in de reguliere notariële opleiding. Zij werken met een eigen agenda en vertellen uit het blote hoofd iets over hun vakgebied. Natuurlijk wordt dit ondersteund door sheets, lesstof en cases. Ook Zwolve kwam in zijn les met cases over estate planning in Engeland en Amerika. Door die cases werd er een aantal goede vragen door studenten gesteld. Vragen waardoor de professor ter plaatse besloot dieper op de stof in te gaan en zijn 'programma' om te gooien. Dat kan bij de Topclass. Er is geen verplichte stof die moet worden behandeld. En dat is precies wat de studenten graag willen. Zo ook Mariska Enzerink uit Groningen. 'De onderwerpen zijn heel specifiek. Er wordt diep ingegaan op een klein onderdeel van het notariële recht. Ik vind het leuk om zo inhoudelijk bezig te zijn in een kleinere groep waarbij interactie wordt gestimuleerd.' Ook Stef Piersma uit Nijmegen ziet de Topclass als een waardevolle aanvulling op zijn studies notarieel recht, fiscaal recht en ondernemingsrecht. 'Er wordt niet expliciet gesproken over hoe bijvoorbeeld een artikel moet worden uitgelegd, maar

Piersma:
*‘De nadruk ligt op
 het leggen van
 dwarsverbanden’*

het recht wordt in ruimere zin besproken. Hierdoor wordt meer nadruk gelegd op het leggen van dwarsverbanden. Daarnaast worden de lessen verzorgd door topdocenten, waardoor een hoog niveau wordt behaald.’

OUTSIDE THE BOX

De Topclass Notarieel Recht wordt dit jaar voor het eerst gehouden. Het was voor Kolkman en Schols dan ook even zoeken naar de juiste vorm. ‘Bij het organiseren van een extra vak komt veel kijken. Zo moesten we bedenken of wij het vak willen laten vallen in het curriculum of als extraatje willen toevoegen. Dat laatste was voor nu gemakkelijker. Daardoor zijn we flexibeler’, aldus Kolkman. Schols: ‘Het woord “top” zegt het al: het is bovenop de opleiding. Studenten krijgen een certificaat van deelname en een aantekening op de bul.’ Voor Mariska Enzerink gaat het niet per se om die aantekening. ‘Ik houd niet van regelgeving

klakkeloos toepassen. Ik wil ook de ratio en achtergrond van een bepaling weten. Daarnaast vind ik dat je – ook als student – altijd kritisch moet kijken naar de zin en onzin van huidige regelgeving. Sluiten bepalingen nog wel aan op de praktijk? Ik hoop mijn kritisch vermogen ten aanzien van wettelijke bepalingen dan ook verder te ontwikkelen en daarnaast ook gestimuleerd te worden om *outside the box* te denken.’ Ook Stef Piersma heeft voor zichzelf een doel gesteld: ‘Ik zie de Topclass als een belangrijke bijdrage aan mijn persoonlijke ontwikkeling als toekomstig jurist. Dit vanwege de combinatie wetenschap en notariële beroepspraktijk.’ Piersma weet nog niet of hij na zijn studie ook daadwerkelijk het notariaat instapt. ‘Ik twijfel nog tussen notariaat of advocatuur. Een ding weet ik zeker en dat is dat ik het recht graag wil toepassen in de beroepspraktijk.’ Enzerink heeft haar keuze al wel gemaakt: ‘Ik zit nu in de eindfase van mijn master.

In de toekomst wil ik aan de slag gaan als kandidaat-notaris op het gebied van het ondernemingsrecht, het liefst bij een groot kantoor.’

INTERNATIONALISERING

De les van professor Zwolve is bij de leerlingen in elk geval in goede aarde gevallen. Het was misschien wat minder interactief zoals bedoeld was. Maar de stof was voor Enzerink en Piersma erg interessant. ‘Ik heb tot nu toe vooral veel geleerd over ons *civil-law* rechtsstelsel in vergelijking met het *common-law* systeem, bijvoorbeeld op het gebied van goederenrecht. In deze tijd van internationalisering vind ik het belangrijk dat er ook in de notariële opleiding aandacht wordt besteed aan andere rechtsstelsels. Als je later in de praktijk samenwerkt met een *common-law* jurist, is het handig hiervan al enige voorkennis te hebben’, aldus Enzerink. Piersma is het hier volledig meer eens: ‘De wijze waarop de *trust* vanuit de *common law* geduid dient te worden en hoe wij in Nederland stoeien om deze rechtsfiguur in ons rechtsstelsel een plaats te geven, is een echte eye-opener geweest.’ En dat is nu precies wat Zwolve heeft willen bewerkstelligen. ‘Normaal sta ik voor een grote groep en geef ik Romeins recht. Veel studenten vragen zich dan ook nog af waarom zij de informatie die ik geef, moeten weten. Met een kleine groep werken, is veel directer. Van mij mogen ze de instroom op universiteiten dan ook flink beperken, zodat er alleen maar kleine groepen overblijven.’ Die wens moet de professor bij de overheid en de universiteiten neerleggen, maar als het aan Kolkman en Schols ligt, komt er volgend jaar in elk geval weer een Topclass. ■

